

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060304

DOM
2017-06-26
Stockholm

Mål nr
M 5601-16

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2016-06-01 i mål nr M 2243-15, se bilaga A

KLAGANDE

Byggnadsnämnden i Varbergs kommun

Ombud: Arnbom & Hedberg HB Drakens gränd

MOTPARTER

1. Espeviks Camping och Havsbad AB

2. CJ

Ombud för 1 och 2: Wistrand Advokatbyrå

SAKEN

Föreläggande att ta bort boulebana m.m. inom strandskyddsområde på fastigheten XX i Varbergs kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Med ändring av mark- och miljödomstolens dom föreläggs CJ att senast den 30 september 2017 ta bort boulebana och återställa marken samt ta bort skylt, hållare för kratta och parkbänksmöbel. Föreläggandet förenas med vite om 100 000 kr för varje månad som CJ underlåter att fullgöra förpliktelserna.

Dok.Id 1336220

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		

2. Överklagandet i övrigt avslås.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Byggnadsnämnden i Varbergs kommun (nämnden) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa dess beslut om föreläggande.

Espeviks Camping och Havsbad AB (Campingens) och **CJ** har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras. För det fall Mark- och miljööverdomstolen skulle fastställa nämndens föreläggande i någon del har de yrkat att tidpunkten för fullgörande ska flyttas fram till den 30 september 2017.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. På sin hemsida gör Campingens reklam för boulebanan som en av de aktiviteter som erbjuds campinggästerna. Campingens uppgifter om att boulebanan har anlagts av campingbesökare och allmänhet och att Campingens inte har någon del i boulebans underhåll kan därmed starkt ifrågasättas. Eftersom boulebanan marknadsförs av Campingens, måste någon form av nyttjanderätt till anläggningen föreligga även om den ligger utanför själva campingområdet. Campingens är således rätt adressat till föreläggandet vid sidan av fastighetsägaren.

Boulebanan uppfattas av allmänheten som att den tillhör campingområdet. Det beror dels på Campingens marknadsföring av boulebanan, dels på anläggningens läge i förhållande till campingplatsen. Anläggningen är till sin karaktär sådan att den har en avhållande effekt på allmänheten eftersom den uppfattas som privat. Detta ändras inte av att den uppges kunna användas även av allmänheten. Med boulebanan har Campingens utökat campingområdet, vilket får en avhållande effekt på allmänheten. En boulebana är vidare en sådan anläggning som till sin natur har en avhållande effekt på allmänheten. Även om en fastighetsägare bygger något som allmänheten ges tillträde till, exempelvis en brygga, så krävs strandsskyddsdispens. Genom anläggandet av en grusad yta har livsvillkoren för djur och växtarter förändrats väsentligt. Djur kan inte uppehålla sig på platsen och växter kan inte växa där.

Campingens och CJ uppgifter om att boulebanan uppfördes någon gång under 1980-talet, när verksamheten med villavagnar på platsen upphörde, kan starkt ifrågasättas med hänsyn till de flygbilder som tagits över området. Av bilder tagna 1977 och 1982 framgår att det fanns villavagnar uppställda på området vid dessa tidpunkter. Någon boulebana var inte anlagd. På flygfotot från 1986 framgår att ett fåtal villavagnar alltså fanns kvar på platsen medan flygfotot från 1989 visar att området då var helt tomt. Inte heller på flygfotot från 1996 syns någon boulebana. Däremot framgår det av flygfotot från 2002 att något som liknar den i målet aktuella boulebanan finns på platsen. Även på flygfotona från 2008 och 2012 syns den förmodade boulebanan och växtligheten. På flygfotona från 2015 och 2016 framgår att växtligheten runt boulebanan har tagits bort.

Campingen och **CJ** och har anfört detsamma som i mark- och miljödomstolen med i huvudsak följande tillägg och förtydliganden. Nämnden har inte lagt fram någon utredning som motsäger deras uppgifter om hur det aktuella området använts tidigare och om tidpunkten för de aktuella anläggningarnas tillkomst. De vidhåller att de äldre strandskyddsbestämmelserna från 1980-talet ska tillämpas vid prövningen. Anläggningarna utfördes för omkring 30 år sedan. Med hänsyn till den långa tid som förflutit är det förklarligt att de inte har underlag som visar exakt när och hur detta skedde. Även vid en tillämpning av nu gällande strandskyddsbestämmelser kan konstateras att boulebanan och skylten inte avhåller allmänheten från att vistas på platsen. Inte heller förändrar anläggningarna livsvillkoren för djur- och växtarter på ett sådant väsentligt sätt att de strider mot bestämmelserna om strandskydd. Det följer av praxis att parkbänksmöblen inte omfattas av förbudet i strandskyddsbestämmelserna.

CJ i egenskap av fastighetsägare har rådighet över de i målet aktuella anläggningarna. Det har däremot inte Campingen och det förhållandet ändras inte av att boulebanan nämns på Campingens hemsida. På den aktuella hemsidan omnämns en mängd aktiviteter och upplevelser som finns i närområdet. Flertalet av dessa tillhör inte Campingen och arrangeras inte heller av Campingen.

Anläggningarna, som är enkla konstruktioner, är till för och används av såväl campinggäster som allmänheten på lika villkor. Att anläggningarna finns på platsen

ökar i praktiken allmänhetens utnyttjande av den aktuella platsen. Platsen har under överskådlig tid inte varit mer allemansrättsligt tillgänglig än den är idag. Anläggningarna, som utgör moderniseringar av de anläggningar som tillfördes platsen under 1980-talet, har alltså gjort en tidigare ianspråktagen plats allemansrättsligt tillgänglig. Även vid en prövning enligt nu gällande strandskyddsbestämmelser kan konstateras att de inte är av sådan art att de för sitt utförande skulle kräva dispens. Vidare utfördes de långt innan en reglering om förbud mot åtgärder som väsentligt förändrar växt- och djurlivet infördes i strandskyddsbestämmelserna. Med hänsyn till områdets tidigare användningsområden, betesmark och campingverksamhet, är det svårt att se hur de aktuella åtgärderna skulle kunna medföra en väsentlig förändring av livsvillkoren för växt- och djurarter. Fortsatt kontinuerlig klippning av vegetation på det sätt som skett under lång tid kan inte heller vara en åtgärd som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- och växtarter. Området har varit brukat så långt tillbaka någon kan minnas. Av nämndens fotografier framgår att den aktuella platsen använts för campingverksamhet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen har hållit sammanträde i målet vid vilket CJ har hörts.

Nämnden har som bevisning åberopat ett utdrag från campingens hemsida samt flygbilder.

Frågan om strandskyddsdispens

Mark- och miljööverdomstolens prövning i detta mål omfattar endast frågan om de anläggningar som ska prövas kräver dispens från strandskyddet. Vid bedömningen av om strandskyddsdispens krävs ska de bestämmelser tillämpas som gällde vid tiden för anläggningarnas uppförande.

Strandskydd infördes ursprungligen 1950 genom en provisorisk lagstiftning (lagen [1950:639] om tillfälligt byggnadsförbud inom vissa strandområden) och permanentades genom 1952 års strandlag (1952:382). Reglerna infördes sedermera i

naturvårdslagen (1964:882). Enligt 16 § naturvårdslagen gällde bl.a. att inom strandskyddsområde fick inte utföras anläggning eller anordning varigenom allmänheten hindrades eller avhölls från att beträda ett område där den annars skulle haft rätt att färdas fritt. Syftet med strandskyddet var till en början att skydda allemansrätten på strandområdena. 1994 vidgades syftet med strandskyddet till att även bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Bestämmelserna överfördes till miljöbalken den 1 januari 1999.

Parterna i detta mål har olika uppfattning om när de aktuella anläggningarna uppfördes. Det är sökanden som ska visa vid vilken tidpunkt som en anläggning har uppförts (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 21 december 2009 i mål nr M 5690-08). Det har i målet inte visats annat än att boulebana, skylt, hållare för kratta och parkbänkmöbel uppförts under tid då det krävts strandskyddsdispens i vart fall för anläggningar eller anordningar som hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle haft rätt att färdas fritt.

Frågan är då om de ovan nämnda anläggningarna är av denna karaktär. I förarbetena till naturvårdslagen nämns som exempel på sådana anläggningar eller anordningar hägnader, trädgårdsanläggningar, sittplatser eller dylikt, anläggningar för campingläger och sport- och klubbverksamhet samt vägar (se prop. 1964:148 s. 58 samt prop. 1974:166 s. 97). I Jonzon m.fl., Naturvårdslagen: en kommentar, tredje uppl. s. 108, ges som vidare exempel lekplats, berså och liknande anordningar. Mark- och miljööverdomstolen bedömer mot denna bakgrund att de nu aktuella anläggningarna har en avhållande effekt på allmänhetens tillträde till området och att de därmed kräver strandskyddsdispens. Nämnden har således haft fog för föreläggandet att ta bort dessa och återställa marken vid boulebanan.

När det gäller området som omfattas av förbudet att klippa vegetationen har Campingen och CJ gjort gällande att det tidigare har varit ianspråktaget för odling och därefter för campingverksamhet samt att gräset har klippts sedan 1960-talet. Att camping tidigare har förekommit på området och att området därmed har hävdats stöds av de flygbilder som getts in i målet. Även med beaktande av de mer långtgående förbud mot camping som tidigare har meddelats får det anses visat

att området har hävdats under så lång tid tillbaka att dispens för klippning av vegetationen inte krävs. Det område som omfattas av boulebanan får således klippas när boulebanan avlägsnats.

Föreläggandets adressat

Det framgår inte av utredningen i målet vem som äger boulebanan, skylten, hållaren för kratta och parkbänksmöbeln. Vid sådant förhållande kan föreläggandet riktas mot fastighetsägaren, dvs. CJ (jfr MÖD 2006:2). Eftersom det inte är visat att Campingen, som tidigare drevs som enskild firma, varken äger eller har nyttjanderätt till anläggningarna kan Campingen inte anses ha faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Nämndens överklagande ska således avslås i denna del.

Tidpunkten för fullgörande samt vitesbeloppets storlek

Mot bakgrund av Mark- och miljööverdomstolens bedömning att nämndens föreläggande mot CJ i allt väsentligt ska stå kvar bör även det av nämnden bestämda löpande vitet, 100 000 kr per månad, fastställas. Tidpunkten när åtgärderna ska vara utförda bör flyttas fram till den 30 september 2017.

Sammanfattning

Nämndens överklagande ska bifallas i vissa delar och mark- och miljödomstolens dom ska därmed ändras på så sätt att nämndens beslut att förelägga CJ vid löpande vite om 100 000 kr per månad att ta bort boulebana och återställa marken samt att ta bort skylt, hållare för kratta och parkbänksmöbel fastställs. Tidpunkten då åtgärderna ska vara utförda flyttas fram till den 30 september 2017.

I de delar som gäller klippning av vegetation samt föreläggande riktat mot Campingen avslås nämndens överklagande. Mark- och miljödomstolens dom i dessa delar står därmed fast.

Mark- och miljööverdomstolen har denna dag även avgjort ett mål som gäller föreläggande att ta bort lekredskap och dansbana m.m. inom strandskyddsområde på fastigheten XX i Varbergs kommun (mål nr M 5557-16).

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Fredrik Ludwigs, tekniska rådet Cecilia Undén samt hovrättsråden Ingrid Åhman, referent, och Johan Svensson.

Föredragande har varit Vilma Herlin.

VÄNERSBORGS
TINGSRÄTT
Mark- och
miljödomstolen

DOM
2016-06-01
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr M 2243-15

KLAGANDEN

1. Espeviks Camping och Havsbad AB

2. CJ

Ombud för 1-2: Wistrand Advokatbyrå

MOTPART

Byggnadsnämnden i Varbergs kommun

Ombud: Arnbom & Hedberg HB

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Hallands län beslut 2015-05-25, dnr 505-7068-14, se bilaga 1

SAKEN

Rättelse av boulebana m.m. inom strandskyddsområde på fastigheten XX i Varbergs kommun

DOMSLUT

Med bifall till överklagandena upphäver mark- och miljödomstolen Byggnadsnämndens i Varbergs kommun beslut den 18 juni 2014, § 283, och Länsstyrelsens i Hallands län beslut den 25 maj 2015, dnr 505-7068-14.

Dok.Id 310425

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänerns borg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se	0521-27 02 30	måndag – fredag 08:00-16:00

-

BAKGRUND

Byggnadsnämnden i Varbergs kommun (i fortsättningen kallad nämnden) beslutade den 18 juni 2014, BN § 283, att vid vite förelägga CJ och Espe-viks Camping och Havsbad AB (i fortsättningen kallat Campingen) att vidta rättelse genom att ta bort boulebana bestående av trästockar och grus samt återställa mar-ken, ta bort skylt och hållare för kratta, parkbänkmöbel med bord samt att upphöra med klippning av vegetation inom område med strandskydd, allt inom område på karta markerat med 2.

Länsstyrelsen i Hallands län beslutade den 25 maj 2015 att avslå CJ och Campingens överklagande av nämndens beslut, se bilaga 1.

YRKANDEN M.M.

CJ och Campingen har överklagat länsstyrelsens beslut och har yrkat i första hand att nämndens ska upphävas beslut och i andra hand att vitesbeloppet ska sättas ner till noll kronor eller till det lägre belopp som domstolen finner skäligt. Till stöd för sin talan har de anfört i huvudsak följande.

CJ äger fastigheten XX där det sedan 1960-talet bedrivs campingverksamhet. Verksamheten bedrivs sedan 1995 i bolagsform av Camping-en. Tvist har under lång tid pågått mellan dem och kommunen avseende bl.a. borttagande av villavagnar inom en särskild del av campingområdet (område N1), baserat på en av kommunen antagen detaljplan 1995-1996.

I juni 2003 beslutade nämnden om förelägganden förenade med löpande vite mot CJ avseende borttagande av bl.a. villavagnar inom respektive ut-anför område N1. Sedan föreläggandena fastställts av länsstyrelsen ansökte nämnden om utdömmande av vitena, sammanlagt 1 000 000 kr. Beloppet halverades dock slutligen i april 2007 av Kammarrätten i Göteborg. Nämnden ansökte 2010 åter om utdömmande av vite enligt föreläggandena, först för perioden 2 september 2004 – 2 september 2010 och därefter för perioden 3 september – 16 december 2010. Sammanlagt utdömdes 600 000 kr. I december 2012 ansökte nämnden om utdö-

mande av vite för perioden 13 april – 13 december 2012. Ansökan avsåg endast föreläggandet om borttagande av villavagnar inom område N1. I april 2013 ansökte nämnden om utdömmande av vite för perioden 14 december 2012 – 11 april 2013 avseende föreläggandet inom område N1 och för perioden 12 april 2012 – 11 april 2013 avseende föreläggandet utanför N1. Mark- och miljödomstolen lämnade i december 2013 ansökningarna utan bifall, dels då det inte visats att rätten att förelägga om borttagande av vite inte skulle ha omfattats av preskription vid tidpunkten för vitesföreläggandet 2013, dels då CJ saknar sådan rättslig behörighet som krävs för att efterleva föreläggandet. CJ har ansökt om resning av samtliga tidigare meddelade domar och beslut om utdömmande av vite. Handläggningen av resningsansökningarna pågår.

Fram till 1960-talet användes den aktuella platsen som betesmark. Området var då inhägnat med staket som gick hela vägen ut i havet. Under 1960-talet påbörjades campingverksamheten i Espevik. Vid denna tidpunkt ändrades användningen av området från betesmark till camping. Efter att uppställning av husvagnar upphörde under 1980-talet gjordes området tillgängligt för spel. Övergången från camping till område för spel innebar att området blev mer tillgängligt för allmänheten än det tidigare var. Enligt de regler som fanns vid den tiden syftade strandskyddsbestämmelserna enbart till allmänhetens tillträde till stränderna. Någon reglering om förbud mot åtgärder som väsentligt förändrar växt- och djurlivet fanns inte. Då övergången från camping till område för spel inte innebar att allmänheten hindrades eller avhölls från att beträda ett område där den annars hade fått färdas fritt, krävdes vid tidpunkten för åtgärdernas utförande ingen strandskyddsdispens (jfr mark- och miljööverdomstolens domar den 29 juni 2012 i mål M 202-12 och den 21 oktober 2014 i mål M 4234-14). Åtgärderna var således tillåtliga när de utfördes. Redan av denna anledning ska nämndens föreläggande upphävas. De aktuella anläggningarna är belägna utanför campingområdet, på motsatt sida om vägen jämfört med campingen och dessutom bortanför campingområdet. Någon begränsning att använda vägen finns inte. Det finns inga staket eller skyltar som markerar att anläggningarna på något sätt hör samman med campingen. Anläggningarna är till för och används av såväl campinggäster som allmänheten på lika villkor. Anläggningarna har såle-

des ingen hindrande eller avhållande effekt på allmänhetens tillträde till området och strider inte mot strandskyddets intressen. Att platsen tidigare använts för camping innebär, i motsats till vad länsstyrelsen angett, att platsen blivit mer tillgänglig än tidigare. Därtill får framhållas att det på platsen idag inte syns att det tidigare använts som campingområde.

Det har inte angetts på vilket sätt åtgärderna skulle medföra en väsentlig förändring av livsvillkoren för djur och växter. Med hänsyn till områdets tidigare användning kan de svårligen se hur de aktuella åtgärderna skulle kunna medföra en sådan förändring. Även om anläggningarna hade utförts i nutid och prövning därför skulle ha skett enligt nu gällande strandskyddsbestämmelser kan konstateras att anläggningarna inte är av sådan art att de för sitt utförande skulle kräva dispens (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 5 juni 2014 i mål M 8353-13, mark- och miljödomstolens i Nacka dom den 14 april 2014 i mål M 1210-14 samt de tidigare åberopade domarna från Mark- och miljööverdomstolen). Även av denna anledning ska domstolen upphäva nämndens föreläggande.

Det kan inte anses skäligt att förelägga om återställande av åtgärder av aktuellt slag utförda under 1980-talet. Att föreläggandet kan upphävas även på denna grund följer av Mark- och miljööverdomstolens dom den 22 oktober 2012 i mål M 9474-11 och Kammarrättens i Göteborg dom den 9 mars 2012 i mål 2400-10.

Beslutat vitesbelopp är oskäligt högt och framstår som särskilt oskäligt mot en privatperson. I sammanhanget får även ifrågasättas om åtgärderna kan anses vara av så angelägen art att de motiverar ett vitesbelopp av aktuell storlek och därtill utformat som ett löpande vite. Vitesbeloppet bör således sättas ner till noll kronor alternativt det lägre belopp som domstolen finner skäligt.

Nämnden har motsatt sig yrkandena och har anfört i huvudsak följande. Vad klagandena anfört om bakgrunden är, med undantag för bestämmandet av vites storlek, inte av betydelse för domstolens bedömning i detta mål. Länsstyrelsens uppfattning om att de i målet aktuella anläggningarna har uppförts inom strandskyddat område

delas. Det bestrids att de skulle ha anlagts vid en tidpunkt när strandskydd inte gällde. De är även placerade på ett sådant sätt att de av allmänheten uppfattas tillhöra campingen.

Bedömningen beträffande klippning av vegetationen vidhålls. Parterna verkar vara överens om att det faktum att vegetation har borttagits är negativt för livsvillkoren för djur- och växtarter.

Beträffande vitesbeloppet ska framhållas att motparten tidigare har valt att betala vite istället för att efterkomma förelägganden. Vidare är det av större betydelse att allmänheten inte avhålls från att nyttja området. Det finns därför skäl att förena föreläggandet med ett högt vite.

Boulebanan ser inte ut att vara från 1980-talet, men kan varken vitsorda eller ifrågasätta tidpunkten för banans anläggning förrän den preciserats av klagandena. Om en anläggning byts ut är det därefter inte fråga om samma anläggning.

CJ och Campingen har invänt att det är felaktigt att, som nämn-den anför, parterna förefaller vara överens om att det faktum att vegetation har borttagits är negativt för livsvillkoren för djur- och växtarter

Mark- och miljödomstolen har den 3 februari 2016 hållit sammanträde med syn på fastigheten, varvid kunde konstateras att det inte fanns någon kratthållare på platsen.

DOMSKÄL

Det aktuella området har, enligt klagandenas uppgifter i målet, inte varit tillgängligt för allmänheten sedan före 1960-talet, då det först varit inhägnad betesmark, därefter utgjort del av campingen och sedan någon gång på 1980-talet använts för boule-spel. Någon närmare uppgift om när boulebanan, som uppges vara utförd av campinggäster och allmänhet, anlades eller när parkbänkmöbeln ställdes upp har emellertid inte lämnats. Det kan därför inte uteslutas att platsen i vart fall under en över-

gångsperiod kommit att omfattas av strandskydd. Enligt mark- och miljödomstolens mening får därför strandskyddsbestämmelserna tillämpas i sina nu gällande lydelser.

Detta innebär att anläggningar och anordningar inte får utföras om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt (7 kap. 15 § punkt 2 miljöbalken) och åtgärder får inte vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter (7 kap. 15 § punkt 4 miljöbalken).

Platsen för boulebana med tillhörande skylt samt parkbänkmöbel ligger inte inom campingområdet, utan avskils från detta genom en smal asfalterad väg som löper förbi campingen ner till havet. På andra sidan boulebanan finns ett mindre avskärmande buskage.

Mark- och miljödomstolen prövar först frågan om föreläggandet har riktats mot rätt adressat.

Anläggningen och anordningarna har uppförts på CJ fastighet, utanför campingområdet. En naturlig utgångspunkt är att en fastighetsägare även äger anläggningar och anordningar på sin fastighet. Enligt klagandena är det campinggäster och allmänhet som, med fastighetsägarens goda minne, uppfört och nu underhåller och vidmakthåller boulebana m.m.. Det är enligt domstolens mening osannolikt att nyttjanderätten till området skulle ha upplåtits vederlagsfritt åt annan under alla år och det är även tveksamt om campinggäster/allmänhet som för mer än 25 år sedan utfört åtgärderna nu skulle hävda äganderätt till anläggning och anordningar. Då det nu emellertid inte torde vara möjligt att utreda vem som äger anläggningar/anordningar kan föreläggandet enligt mark- och miljödomstolens mening riktas mot CJ, som är den som har rådighet över marken och därmed får anses ha såväl faktisk som rättslig möjlighet att vidta förelagda åtgärder (jfr MÖD 2006:2). Däremot torde Campingen inte ha sådan rådighet över vare sig markområde eller anordningar att föreläggande kan riktas mot Campingen.

Enligt mark- och miljödomstolens mening avhåller den anlagda boulebanan med tillhörande skylt inte i sig allmänheten från att vistas på platsen eller väsentligt förändrar livsvillkoren för djur och växtarter på sådant sätt att den omfattas av förbudet i 7 kap. 15 § punkt 2 miljöbalken.

Placering av flyttbara utemöbler inom strandskyddat område, så som aktuell parkbänkmöbel, omfattas inte av förbudet i 7 kap. 15 § miljöbalken (jfr mark- och miljödomstolens domar den 17 december 2014 i mål M 4229-13 och den 29 maj 2015 i mål M 3320-14).

Fortsatt kontinuerlig klippning av vegetation som skett sedan mycket lång tid tillbaka kan inte heller sägas vara en åtgärd som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter och omfattas därmed inte av förbudet i 7 kap. 15 § punkt 4 miljöbalken (jfr MÖD dom 2014-10-21 i mål M 4234-14).

Mark- och miljödomstolen anser därför att överklagandena ska bifallas och nämndens samt länsstyrelsens beslut ska upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 22 juni 2016

Susanne Lindblad

Roger Ödmark

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Susanne Lindblad, ordförande, och tekniska rådet Roger Ödmark. Föredragande har varit beredningsjuristen Linda Bidestedt.